



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Parnassus Catholicus Sive Succincta Quorundam inter  
Religiones modernas discrepantium Dogmatum Poëtica  
enodatio**

**Mertz, Johann Wilhelm**

**Viennae Austriae, 1679**

4. De Transubstantiatione.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-9862**

Non hīc quārendum, quid sensus dicit, & ipsa  
     Quid capiat ratio, credere sufficere.  
 Spiritus est animus, ratio caro, sanguis & ossa,  
     Spiritus ergō capit, quod caro nulla capit.  
 Tu sed crede Dēo, nec quāras quomodo verum est,  
     Ne perdas, nimiā cum ratione, fidem.  
 Si durum est, panem quem cernis; credere corpus,  
     Duriūs hoc corpus creditur esse Dēus,  
 Hoc si tu credis, cur illud credere non vis?  
     Si credis majus, crede perindē minus.  
 Esse Dēum corpus mortale, est credere majus,  
     Quām panem corpus: fecit utrumque Dēus.  
 Proptereā aut neutrū, vel crede fidelis utrumque,  
     Ne tua credulitas tota sit impietas.  
 Si verba ex verbis alijs moderanda putaris,  
     Nulla dabis istis lucidiora magis.  
 Et te seduces proprio (quācunque putaris)  
     Judicio, ac Christi verba tua esse facis.  
 Nulli sic Patres, nulli docuēre fideles,  
     Quod semper tentum est, tuque tenere potes.  
 Hoc ita firmato de corpore nempē reali  
     Præsenti in specie, verbo operante sacro:

---

## QUÆSTIO QUARTA. DE TRANSUBSTAN- TIATIONE.

Contra  
 Transub-  
 stantiatio-  
 nem.  
*Matth. 26.*  
*Marc. 14.*  
*Luc. 22.*

**Q**UÆRITUR An corpus maneat cum pane, vel ipse  
     Panis sit corpus, sanguis & ipse calix?  
     Quòd maneat panis, visus testatur & esus,  
     Et panem Christus sæpius ipse vocat.

Sic

Sic Paulus pariter: Patres, constare duabus  
 Naturis cœnam, passim & ubique docent.  
 Corpore cœlesti nimirūm & pane, meroque  
 Terrestri junctim, quæ sacra perficiunt.  
 Sicut & in sacro Baptismate gratia & unda,  
 Cernitur ista patens, creditur illa latens.  
 SED CONTRA EST CHRISTI clarum inviolabile verbum,  
 Qui panem corpus clarè ait esse suum.  
 Si panis corpus, non ergò est panis ut ante,  
 Panis erat fateor, sed modò corpus is est.  
 Non signum dixit præsentis sive latentis  
 Corporis est, corpus dixit, & exhibuit.  
 Non dixit Christus cum pane, sub, inq; sed ipsum hoc,  
 Quod trado, est corpus: crede, nec adde aliud.  
 Si non est panis, cur panem dicis, & addis,  
 Addere quod verbo noluit ipse suo?  
 Si dicas: panem dixit, non esse figuram,  
 Vel speciem panis: panis hic ergò manet.  
 Scilicet argutè: quasi panem dixerit esse  
 Panem, vel quòd sit panis, ut ante fuit.  
 Nec dixit speciem panis, quam cernimus, esse  
 Corpus, sed panem quem dedit, & tenuit.  
 At longè est aliud substantia panis, & ipsa  
 Quam cernis, species panis, & effigies.  
 Hæc patet, illa later, hæc creditur, illa videtur,  
 Quod Christus dixit, credimus haud aliud.  
 Panem non speciem dixit, panisqüe figuram  
 Esse suum corpus, transit is, ista manet.  
 Si panis corpus verè est, tunc fiat oportet  
 Corpus, nec maneat panis, ut antè fuit.

*1. Corinth.  
II.*

*Pro Tran-  
substant.*

*Objectio.*

*Responst.*

D 2

Et

Et quia non dixit formam, panisque figuram  
     Esse suum corpus : forma proinde manet.  
 Ergo, si Christo credis, substantia panis,  
     Non autem species extera, corpus erit.  
 Et sic quod cernis, species est panis, at ipsum  
     Quod credis Christi est corpus ; & hoc satis est.  
 Et panem dixit, quia panem sumpsit, & ipsum  
     Fregit, porrexit verba sed ante sacra.  
 Postquam autem dixit, panem non esse, sed esse  
     Corpus, jam corpus crede, nec esse aliud.  
 Ergo velut nosmet panem quoque dicimus ipsi,  
     Sic panem Christus, Paulus itemque vocat.  
 Et panem dicunt, quia panis ut ante figuram,  
     Et speciem retinet, post, velut ante suam.  
 Sic sonat & verbum, quod sumitis atque videtis,  
     Est corpus, non cum corpore vel calice.  
 Sic Christus vitis cum dicitur esse, vel Agnus,  
     Absurde vitem dixeris esse & ovem.  
 Nec mihi tu Sacram cum ipso baptismate sacro,  
     Contuleris cœnam, res ea longe alia est.  
 Longe aliter veteres intellexere fideles,  
     Longe aliter veteres prædocuere Patres.  
 Nec dixit Christus quod gratia sacra sit unda,  
     Quodve suum corpus sit fluvialis aqua.  
 Tu ne quidquam addas, dicasque quod ipse nec addit,  
     Nec dixit Christus, nec docuere Patres.  
 Qui speciem panis, panem sæpissime dicunt,  
     Sicut nos ipsi dicimus esse quoque.  
 Et tamen haud panem, sed corpus credimus esse,  
     Dic panem sensu, corpus at esse fide.

For-

Forma ergò panis , substantia nulla videtur,  
 Quod credis , non quod cernis , habere cupis .  
 Ergò simpliciter credas , non quomodo quæras  
 Id fieri possit : scit Deus ipse modum .  
 Una & sola fides , non ulla scientia salvat ,  
 Credere , non autem lex sacra scire jubet .  
 Hinc certò inferimus , nec fas dubitare cuiquam est ,  
 Non cum pane Deum , sed magis esse Deum .  
 Et cùm sit corpus , non panis , qui esse videtur ,  
 Nec panem aut speciem panis , ab orbe coli ;  
 Sed tantùm Christi venerabile corpus : & ipsam  
 Externam speciem panis , obesse nihil .  
 Nec solum crimen venerando admittere nullum ,  
 Si quis adorat eum ; sed magis oppositum .  
 Nam Christi corpus venerandum semper ubique est ,  
 Dummodo sit præsens , hic velut esse liquet .  
 Impius ergò ille est , qui præsens credit adesse ,  
 Nec tamen , ut par est , debito honore colit .  
 Ergò errant pariter Calvinus & ipse Lutherus ,  
 Alter adesse negans , alter honorem adimens ,  
 Is magis infelix , qui verè credit adesse ,  
 Nec tamen , ut par est , debito honore colit .  
 Scilicet absentem veneratur , adorat , & orat ,  
 Præsentem coram negligit , atque terit .  
 Nunquid enim Christus non est venerandus ubique ?      Matth. 4 .

Aut honor insequitur corpus ut umbra suum ?  
 Cur magis in cælo , dic , quam veneraris in arâ ?  
 Cùm præsens verè sit sub utroque Deus ?  
 An si Turca DEUM præsentem crederet ut tu ,  
 Præsentem coleret , Vota precésque daret ?

D 3

Et

Et demus (falsum modò quod tamen esse probatum est)  
 Esse sub, in, vel cum pane, sequetur idem.  
 Nam si cum pane est, velut esse fateris, in ipso  
 Cur non, ut par est, debito honore colis?  
 In quocunque loco Deus est, venerandus in illo est,  
 Corpus, non etiam tu venerare locum.  
 Hinc Calvinistæ rident meritóque Lutherum,  
 Qui non, quod credit, corpus adesse colit.

## QUÆSTIO QUINTA. AN CORPUS CHRISTI SIT EXTRA ESUM?

**O**bjectio. Sed dicut nobis, qui miscent omnia Rixis,  
**S**Extra Esum nullum corpus adesse Dei.  
**R**esponsio. Sed contradicunt sibimet, qui talia dicunt,  
 Nam si non extra est corpus, ut esse volunt,  
 Quomodo sub pane est? nùm differt panis ab eſu?  
 Panis, si in pane est, ante sit Esum opus est,  
 Nam panem sequitur (nisi fallor) & usus & eſus,  
 Si prior est panis, corpus eritque priùs.  
 Namq; unum absque alio non est, nec creditur esse,  
 Posterior verè hic usus & eſus erit.  
 Et panem dixit, non usum panis & eſum  
 Esse suum corpus, cur aliud loqueris?  
 Jam quoque nec panis, nec corpus pendet ab Eſu,  
 Quæ licet haud comedas, sunt tamen atq; manent.  
 Si sunt, siq; manent absque usu eſuq;ue, quid ergo  
 Extra usum aut eſum corpus adesse negas?

Et